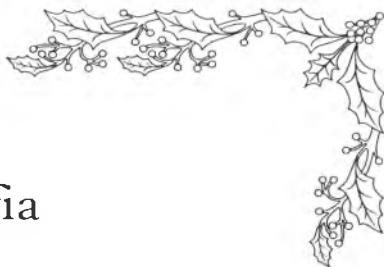

BARICZ LAJOS

*Különös
karácsony*

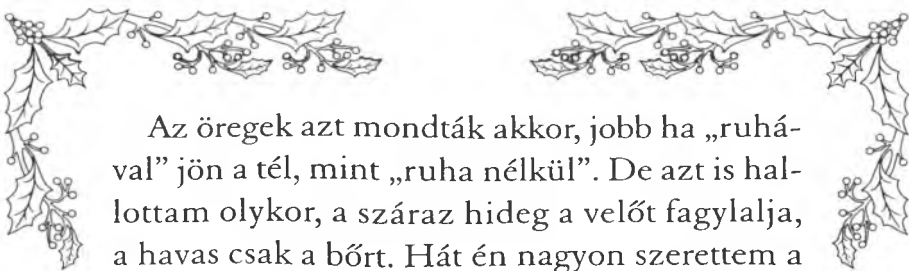
lazi
KÖNYVKIADÓ
Szeged

Angyalfia

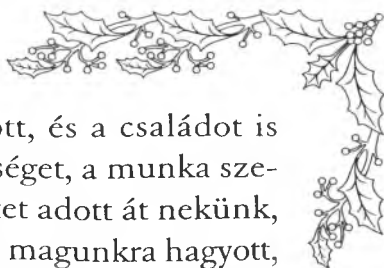
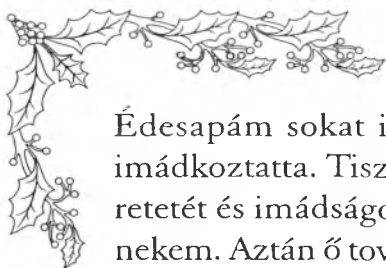
 tél mindig korán köszöntött be Gyergyóba. Olykor csak szárazon – talán ez rosszabb volt –, máskor ünneplőbe öltözötte: fehér ruhát öltött, mint az esküvőre készülő menyasszony. Nekünk pedig, gyermekeknek, már ilyenkor megkezdődött az ünnep. Lehet, a lelki tisztaság és a szűz hó rokonok, és ezért volt számunkra ünnep a hóesés – akkor. Akkor tiszták, büntelenek voltunk. Legalábbis én. Persze, nem voltam angyal; pajkos, hancúrozó gyerek voltam, de semmi bűn, nem volt abban. Később majd megjelent a bűn és kísér most is, mint hűséges árnyék. Minél nagyobb test kerül verőfénybe, annál nagyobb az árnyéka – ó, mekkora lehet az én árnyékom is, amit furcsamód én magam soha nem látok. Árnyékomat mindig más látja. Szeretném igazán egyszer szemlélni árnyékképemet, hogy megborzadjak tőle, és megváltozzak. Hogy ismét olyan gyermeki lelkületű legyek, mint akkor, gyermekkoromban, amikor örömet jelentett a leeső tiszta hó.

Az öregek azt mondták akkor, jobb ha „ruhával” jön a tél, mint „ruha nélkül”. De azt is hallottam olykor, a száraz hideg a velőt fagylalja, a havas csak a bőrt. Hát én nagyon szerettem a „ruhás” telet. A bokáig, térdig vagy akár a nyakig érő havat. Olyan télre is emlékszem, amikor olyan nagy volt a hó, hogy mi, gyerekek, a kitakarított ösvényről nem is láttunk ki. Mintha felül nyitott alagút lett volna. Ezek az „alagutak” gyakran megteltek, mert vagy új hó hullott, vagy mert a szél befújta a havat. Az első havat még hókével el lehetett nyomni, később már csak hólapáttal. Én is mindig szorgoskodtam a hótakarításnál, mert tudtam, mind a Mikulás, mind az Angyal értesül szorgalmamról. Szüleim ugyanis jó viszonyban voltak velük. Szorgalmamat esetleg viszonozhatják. No, ez nem biztos. Ha Mikulás nem hoz semmit, akkor majd az Angyal. Ha pedig az Angyal se, az lelkileg annál többet ér, hisz végső soron mindent a Mennyei Atya tud, és majd Tőle kapom meg a jutalmamat. Ezt így mondták, tehát így is van. Ezért soha nem ért csalódás, ha a Mikulás vagy az Angyal nem teljesítette kívánságomat. Talán egyáltalán nem is volt vágyam. Nekem soha, semmim nem hiányzott, mindenem megvolt. Ruhám volt, étel volt, édesanyám és édesapám szeretett, a családban békesség volt, és a többit az Úrra bíztuk.

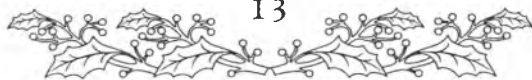

Édesapám sokat imádkozott, és a családot is imádkoztatta. Tiszta emberséget, a munka szeretetét és imádságos lelkületet adott át nekünk, nekem. Aztán ő továbbment, magunkra hagyott, hogy éljük azt, amit ránk hagyott...

Már gyermekkoromban megtanultam a visszaszámlálást: húszat alszunk Mikulásig, tízet alszunk karácsonyig, ötöt házszentelésig, kettőt disznóvágásig... Mindig valamit vártam, valamire készültem, valamiért visszaszámláltam.

Ötéves lehettem. Akkor „bő ruhával” jött a tél. A visszaszámlálás megtörtént, de Mikulás semmit sem hozott nekem. Az az év számomra az első próbatétel éve volt, mert márciusban mindenünket elvitték a kollektivizálásakor. Tudtam, milyen nagy csapás volt számunkra, mert édesapám és édesanyám megbeszélték a dolgot. Természetesen titokban, hogy senki ne tudja, milyen véleménnyel vannak a rendszerről és a kollektivizálásról. Néha éjszaka, alvás helyett is erről beszélgettek. Megtörtént, hogy alvás helyett én végighallgattam, és okultam titkos beszélgetéseikből. Azóta sokszor elgondoltam, milyen fontos volt számomra az ilyen titkos éjszakai felkészítő.

Tehát eltelt Mikulás napja. Hiába tettem ki az ajtóba tisztára takarított pár cipőt, reggel üres volt. Nem kaptam semmit. Ehelyett édesapám azzal lepett meg:

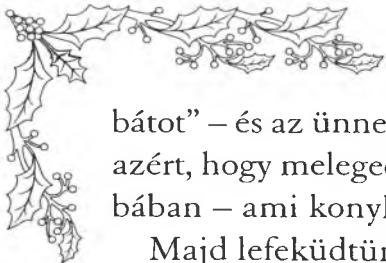
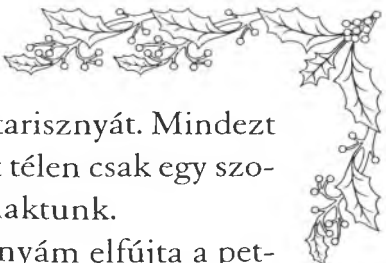
– Gyere fiam, nálunk is járt a Mikulás.

Igyekeztem, édesanyám segített a cipőket felhúzni, öltözni; és szaladtunk mind az istállóba. Egy évvel korábban még tele volt állattal az istálló, de most szinte kongott az ürességtől. Virág névre hallgató tehenünk volt benne csupán, és előtte – a jövő ígérete, az újrakezdés lehetősége, a remény felcsillanása: egy újszülött kisborjú.

Hálásak voltunk Virágnak, Mikulásnak és Istennek, hogy megszületett az ígélet számunkra, gazdálkodók számára. Virág olyan buzgó szorgalommal nyalogatta borját, mint az édesanyák szokták babusgatni babájukat; közben, ahogy meglátott minket, vagy az aggódás, vagy az anyai öröm hangján bögcisélt nekünk. Bikaborjú volt. Azonnal elneveztük Mikulásról – hálából – Mikinek.

Utána ismét kezdődött a visszaszámlálás karácsonyig.

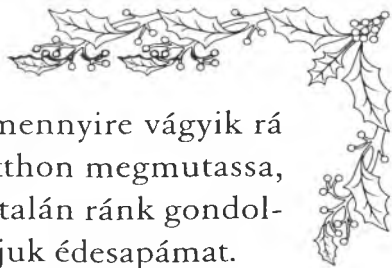
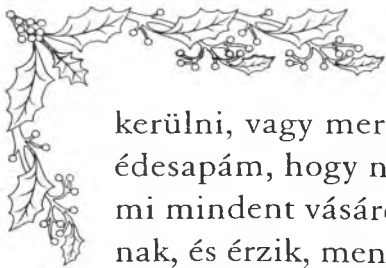
De egyszer a várakozást megszakította egy számomra emlékezetes esemény. Estefelé édesapám bejelentette, hogy másnap megy a városba. Valószínű máskor is ment, de erre az alkalomra nagyon emlékszem. Karácsony előtt voltunk néhány nappal. Édesanyám az első házból kihordta édesapám kijáró ruháját, az ünnepi báránybőr sapkát, a csizmákat, a „bérelt/bélelt ka-

bátot” – és az ünnepi gyapjútarisznyát. Mindezt azért, hogy melegedjék, mert télen csak egy szobában – ami konyha volt – laktunk.

Majd lefeküdtünk. Édesanyám elfújta a petróleumlámpát. Nagyon hamar elaludtam. Bizonyára azért, hogy többet tudjak álmodni. Mert egész éjszaka végig álmodtam. Láttam, amint édesapám végigjárja Gyergyószentmiklós központját, üzletről üzletre jár és vásárol... vásárol..., majd a piacra megy, és ott is vásárol... vásárol... és mindent-mindent belerak a gyapjútarisznyába. Az pedig nyúlik, tágul, hogy minden beleférjen. Egymás után rak bele édesapám ruhát, edényt, élelmet, szerszámot, játékot, édeséget... majd pedig mindazt, amit márciusban elvittek az agitátor elvtársak: egy pár ökröt, négy tehenet, ekét, taligát, boronát, szánt, szekeret. Na, ezt már nem teszi a tarisznyába, hanem a pár ökröt befogja a szekérbe, a teheneket a szekér után köti, minden vásárolt dolgot pedig felrak a szekérré, hogy majdnem meghajlik a tengelye – és elindul hazafelé, Borzontra. Végigjön Alfalun, úgy ül a szekéren, mint egy honfoglaló; mindenkinek köszön, ahol elhalad, összesúgnak utána. Az ökrök ismerik az utat. A Békény és a Maros között fújja a szél a havat, minden elvegyül hóval. Az ökrök gyorsan lépnek, vagy mert fáznak és szeretnének mielőbb istállóba

kerülni, vagy mert sejtik, mennyire vágyik rá édesapám, hogy nekünk otthon megmutassa, mi mindent vásárolt, vagy talán ránk gondolnak, és érzik, mennyire várjuk édesapámat.

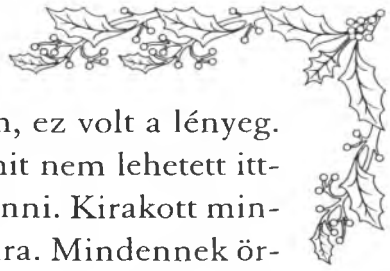
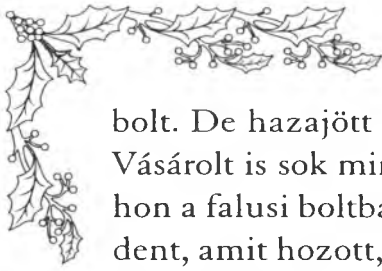
Már átjött a Maros hídján, itthon van Borzonton. Mindenki a kapuban van, amikor édesapám elhalad kapujuk előtt, és csodálkozik. Csupán Szekeres Istvánt, Székely Sándort, Nagy Andrást és Vaszi Janit (a kollektivizálás helyi kengyelfutóit) öli a méreg és a bosszú, hogy hiábavaló volt a nagy „kopasztás”, Baricz Lajos ilyen hamar „megtollasodott”... Én már néhányszor kiálltam a kapuba, hogy nézzem, jön-e édesapám, és most látom, amint szekérral közeledik. Gyorsan édesanyámhoz szaladtam, hogy nyissuk ki a nagykaput, mert jön édesapám.

Az ökrök, tehenek már távolról bögtek, jelezvén, hogy örvendenek a hazatérésnek, mert mindenik ugyanaz az állat volt, amelyet elhajtottak tavasszal az elvtársak. Mi egymás nyakába borultunk örömeinkben...

Hosszú volt az éjszaka, mégis későn ébredtem. Nem mertem elmondani álmomat édesanyámnak. Akkor van varázsa az álomnak, ha titokként él az álmodóban.

Vártuk édesapámat és kora délután meg is érkezett. Éjszakai álmomból csak annyi volt igaz, hogy a Békény és a Maros között hóvihar tom-

bolt. De hazajött édesapám, ez volt a lényeg. Vásárolt is sok mindent, amit nem lehetett itthon a falusi boltban megvenni. Kirakott mindent, amit hozott, az asztalra. Mindennek örvendtem, mert minden a miénk. Már mindent kisedett a gyapjútarisznyából – de a legvégén még valamit kivett, ünnepélyesen átadta nekem.

– Az Angyal küldte, neked – mondta.

Fehér papírba csomagolt, zöld színű mentolos cukorka volt.

Azóta csak a zöld színű mentolos cukorkát szeretem. És mindig eszembe jut édesapám és karácsonyi ajándéka – a legdrágább angyalfia.

